

ہمت کرے انسان تے....

گل خان آج اک نویں ارادے تے اُڈم نال گھر وچ داخل ہو یا۔ اُستاد صاحب دی دسی ہوئی گل اوہدے من دیاں ڈونگھائیاں وچ لہے گئی سی۔ اوہناں نے پاکستان دی تحریک بارے بیان کر دے ہو یاں فرمایا سی۔ ”پی اللہ تعالیٰ کسے قوم دی حالت اودوں تیک نہیں بدل دا جدوں تیک اوہنوں آپ اپنی حالت تبدیل کرن دا خیال نہ آوے۔“ بڑے صغیر دے مسلماناں نے ایس ہدایت توں چان حاصل کیتا۔ سبھ اک مُٹھ ہو گئے مل کے کوشش کیتی، اُڈم نال چار ماریا تے اک وکھرا آزاد ملک پاکستان حاصل کر لیا۔

گل خان دے ماں پیو اک پنڈ وچ رہندے سُن تے واہی بیجی کر کے اپنے بالاں نوں پالدے سن۔ سال بھر دی محنت نال کھیتاں توں جو کچھ حاصل ہوندا سی، اوس نال گھر دے خرچے مشکل نال پورے ہوندے سن۔ ویلے دا چرخہ انج ای چل دا جا رہیا سی۔ رُت آؤندی رُت چلی جان دی پر گل خان دے گھر دی رُت کدے نہ بدل دی۔ اوہدے اُتے اکورنگ دے بدل سدا اچھائے رہندے سُن۔

گل خان دے ماں پیو نے ایہہ سوچ لیا سی پی جیہڑی غربت اوہناں دے مقدر اں وچ لکھی جا چکی اے اوس نوں کسے طراں وی دُون نہیں کیتا جاسکدا۔ ایس لئی کوشش کرنا بے فائدہ اے۔ گل خان دے دو بچے بھین بھرا کھیتی باڑی وچ اپنے ماں پیو دی تھوڑی مدد کر دے تے بوہتا ویلا سوں کے لنگھا چھڈ دے۔ کیوں جے اوہناں نے وی ایہو کچھ سمجھ لیا سی پی قسمت دیاں لیکاں نوں مٹایا نہیں جاسکدا۔ پر گل خان دی سوچ اوہناں توں اُکا وکھری سی۔ اوہ سدا سوچ دا رہندا سی پی ایس گھر دے حالات کوں بدل سکدے نیں۔ کوں خوشحالی ایس گھر دی دلیز لنگھے گی؟

اُستاد ہوراں دی گل سُن کے اوس نوں آج حدّوں ودھ احساس ہو یا پی رُت دے حکم اُتے عمل کر کے اک غلام قوم آزادی دی نعمت حاصل کر سکدی اے تے ساڈے گھر دے حالات کوں نہیں بدل سکدے اوس نوں پکا یقین سی پی رُت دا پیغام سچا اے، جیہدے اُتے اوہ نہ صرف آپ عمل کرے گا سگوں اپنے سبھے بھین بھراواں نوں وی اوہدے اُتے عمل کراوے گا تے ایس سچے راہ توں چھانہ نہیں ہٹے گا۔

گل خان دے اپنے پنڈ وچ پرائمری سکول سی۔ ایس لئی پرائمری پاس کرن مگروں اوس نوں نال دے قصبے دے سکول روزانہ جانا پیندا سی۔ جدوں وی اوہ قصبے وچ داخل ہوندا اوہنوں سب توں پہلاں اک پولٹری فارم دکھائی دیندا۔ جیہدے وچ سینکڑاں ککڑیاں دانہ چُکدیاں، پانی پیندیاں تے گڑ گڑ کردیاں نظر آؤندیاں سُن۔ کئی وار اوس نوں اپنا پولٹری فارم کھولن دا خیال آؤندا پر پلے پیسے نہ ہون کارن اوہدی ایہہ ساری سدھروں دی کسے نکر وچ اپنے آپ دب جان دی۔

سکول دی عمارت توں پہلاں گل خان دے راہ وچ اک سلائی مرکز آؤندا سی۔ جتھے سلائی کڑھائی دا ہنر سکھن خاطر کڑیاں چڑیاں آؤندیاں تے جان دیاں سُن۔ سلائی مرکز دے وڈے گیٹ اُتے موٹے حرفاں وچ لکھیا ہو یا سی۔

”ہنر مند انسان اللہ دا دوست اے۔“

گل خان روزانہ سکول آؤندے جاندے ایہہ الفاظ ویکھدا سی۔ ایہناں دا مطلب وی سمجھدا سی پر آج استاد ہوراں دی نصیحت مگروں اوہدے دماغ وچ چائن ہو گیا سی۔ اوہدیاں اکھاں کھل گئیاں سن تے ایہناں لفظاں دی روح اوہدے مَن وچ اُتر گئی سی۔ سکولوں پرندیاں اوہ سارا راہ ایہو سوچدا رہیا پئی اوہ تے اوہدے گھر والے کدوں تیک تنگ تے ہنیرے گھر وچ حیاتی گزاردے رہن گے۔؟ اوہناں دی حیاتی وچ کدوں خوشحالی آوے گی؟

گھر وچ بوہت تھوڑا کم اے جیہدے وچ گھر دے سارے جی جتے رہندے نیں۔ یا فیر سوں پھٹ دے نیں۔ میری وڈی بھین پنج (5) جماعتاں پاس کر کے گھر بیٹھی اے۔ جے اوس نوں سلائی مرکز وچ داخل کرا دتا جاوے تے سلائی، کڑھائی، کچھ کم ای سکھ لوے گی۔ بھانوس ساڈی زمین بوہت تھوڑی اے پر پولٹری فارم کھولن لئی تے کچھ مرلے ای کافی نیں۔ جتھے اسانی نال کٹھریاں پالیاں جاسکدیاں نیں۔ نال نال واہی بیچی وی چلدی رہوے گی۔

شام پئی تے گھر دے سبھے جی روٹی کھان لئی اک تھان بیٹھے۔ گل خان بوہت خوش سی۔ اوہدی ماں نے ایس خوشی دی وجہ پچھنی تے گل خان نے اوہ سبھے کچھ بیان کیتا۔ جو اوہ آج سارا دن سوچدا رہیا سی۔ سلائی مرکز وچ داغلے دا سُن کے وڈی بھین دا چہرہ گلاب وانگوں کھڑ گیا۔ ماں باپ مَن ای مَن وچ پُتر نوں اسیساں دین لگ پئے۔ باپ نے کچھ سوچدے ہوئے پچھیا۔ ”پُتر ایہہ دس پئی پولٹری فارم کھولن واسطے اپنی رقم کتھوں آوے گی۔ نالے تیری بھین نوں سلائی مرکز روزانہ کون چھڈن جایا کریگا۔“

گل خان کچھ چرلئی سوچیں پئے گیا۔ فیر آکھن لگا۔ ”مینوں دسویں جماعت پاس کرن وچ ایک سال لگے گا۔ وڈی بھین نوں لیجاؤن تے لیادَن دی ذمہ داری میری۔ جتھوں تیک پولٹری فارم واسطے رقم دا تعلق اے۔ ایہہ میں اُستاد ہوراں نال مشورہ کر کے دساں گا۔“ اگلے دیہاڑے گل خان نے گھر والیاں نوں دسیا پئی پولٹری فارم تے ہوو گھر یو صنعتاں لئی حکومت قرضے دی سہولت دے رہی اے تے اُستاد ہوراں دی مدد پاروں ایہہ قرضہ مل سکدا اے۔

فیر گل خان نے اُستاد ہوراں دی رہنمائی نال قرضہ حاصل کیتا تے اپنے کھیتاں وچ ایک پولٹری فارم کھول لیا۔ اُستاد ہوراں نے گل خان نوں اک کتابچہ وی دتا۔ جیہدے وچ کٹھریاں دی دیکھ بھال دے طریقے درج سن۔

وڈی بھین دا سلائی مرکز وچ داخلہ تے اپنا پولٹری فارم، ایہہ گل خان دے اوہ سُفنے سن جیہڑے اوس نے کچھ دن پہلاں دیکھے سن۔ سیانے آکھدے نیں پئی۔ ”حرکت وچ برکت اے۔“ ایس پاروں گل خان دے سُفنے حقیقت دا روپ دھار چکے سن۔ گھر دے سبھے جی اپنی اپنی ذمہ داری خوشی خوشی نبھار رہے سن۔ پولٹری فارم دی آمدنی ایس گھر دے مُردہ جتے وچ اک نوں حیاتی پیدا کر رہی سی۔ گل خان دی بھین نے سلائی مرکز توں فارغ ہو کے اپنے گھر وچ سلائی کڑھائی، داکم شروع کر دتا سی۔ گل خان دے دسویں جماعت دا امتحان پاس کرن تیک پولٹری فارم داکم کافی پھیل چکیا سی۔ ایس لئی اوہنے نوکری کرن دی تھان اپنے کاروبار نوں سنبھال لیا۔

گل خان نے میٹرک پاس کرن مگروں پولٹری فارم دے کاروبار نوں ہوو دھایا۔ تے اپنے نئے بھین بھراواں نوں اعلیٰ تعلیم دلوائی۔ ایس پاروں سارے پنڈ وچ گل خان دا گھر انہ کھانا پیندا تے پڑھیا لکھیا منیا جان ڈیہہ پیا۔

اللہ کرے ساڈے دلیس دے ہر پنڈ وچ اچیے گل خان پیدا ہون۔

مشق

- 1- اُستاد ہوراں دے اوہ کیہڑے الفاظ سن۔ جنہاں نے گل خان نوں حیاتی دابوہت وڈا فیصلہ کرن دا حوصلہ دتا؟
- 2- گل خان نے سلائی مرکز دے وڈے گیٹ اُتے کیہ لکھیا ویکھیا؟
- 3- سلائی مرکز دے وڈے گیٹ اُتے لکھے لفظاں نے گل خان نوں کیہ سوچن اُتے مجبور کیتا؟
- 4- گل خان دے والد نے پولٹری فارم کھولن وچ کس رکاوٹ دا ذکر کیتا؟
- 5- گل خان نے اپنے والد دی دسی ہوئی رکاوٹ نوں کس طراں دُور کیتا؟
- 6- ایس سبق وچوں کیہڑے کیہڑے اخلاقی سبق حاصل ہوندے نیں؟
- 7- ایہناں لفظاں نوں جملیاں وچ استعمال کرو:
اُڈم، چائن، چرخہ، رُت، اُلنگھنا، پچانہ، واہی نیجی